37 020 K **Vaststelling van de begrotingsstaat van het Defensiematerieelbegrotingsfonds voor het jaar 2027**

Nr. 5 **NOTA VAN WIJZIGING**
Ontvangen 9 november 2026

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

De begrotingsstaat van het Defensiematerieelbegrotingsfonds (K) voor het jaar 2027 komt te luiden:

Vastgestelde departementale begrotingsstaat van het Defensiematerieelbegrotingsfonds (K) voor het jaar 2027 (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	Vastgestelde begroting		
		Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
1	Defensiebreed Materieel	7.020.246	2.556.275	85.778
2	Maritiem Materieel	1.943.340	2.433.908	26.600
3	Land Materieel	5.351.130	3.182.669	2.500
4	Lucht Materieel	3.268.621	2.227.552	11.480
5	Infrastructuur en Vastgoed	2.407.504	1.508.817	20.270
6	IT	2.955.240	1.994.922	16.769
8	Overige Uitgaven en Ontvangsten	127.494	127.494	0
	Subtotaal	**23.073.575**	**14.031.637**	**163.397**
	Voordelig eindsaldo (cumulatief) vorig jaar		0	0
	Subtotaal	**23.073.575**	**14.031.637**	**163.397**
	Voordelig eindsaldo (cumulatief) vorig jaar		0	13.968.240
	Totaal	**23.073.575**	**14.031.637**	**14.031.637**

Toelichting

Algemeen

Dagelijks heeft Nederland te maken met cyberaanvallen, spionage, sabotage, desinformatie en andere vormen van beïnvloeding en dwang. Deze dreiging wordt met de dag groter. Er kan dan ook geen tijd verloren gaan om een sterke krijgsmacht te bouwen. Derhalve worden alle kansen die zich voordoen om versneld gereed te zijn voor het gevecht van morgen met beide handen aangegrepen. We kunnen hier, als Nederland, niet in vertragen.

Rondom de Ontwerpbegroting 2027 doen zich een aantal ontwikkelingen voor waarvoor deze Nota van Wijziging (NvW) is opgesteld.

Om administratieve redenen is er een NvW opgemaakt. Dit betreft technische aanpassingen van de begroting. Door de wijzigingen van de verplichtingen hebben we na vaststelling van de NvW de mogelijkheid om in 2027 verplichtingen aan te gaan voor 26 projecten uit de Defensienota 2026. De verplichtingenruimte van deze projecten stonden nog op de post onverdeeld in de jaren 2028 en verder. Vanwege mogelijke versnellingen worden met deze NvW de verplichtingen naar 2027 gehaald. Het betreft dus administratieve wijzigingen die de investeringen uit de Defensienota mogelijk maken. Op deze manier kan Defensie versneld invulling geven aan de belangrijke investeringen die voortkomen uit de Defensienota 2026.

Daarnaast worden de kasuitgaven van bovengenoemde projecten en twee projecten ten behoeve van het Nationaal Programma Defensie Industrie en Innovatie (waaronder de oprichting van de Defensie Innovatie en Opschaling Autoriteit) op de juiste artikelen gezet. Deze kasuitgaven stonden nog op de post onverdeeld en worden nu met een administratieve wijziging op de juiste artikelen gezet.

Er zijn 9 projecten uit de Ontwerpbegroting 2027 (incl. NvW) waarvoor de verplichtingen in het eerste kwartaal van 2027 moeten worden aangegaan. Wanneer de behandeling van de Ontwerpbegroting 2027 (inclusief de NvW) later plaatsvindt, leidt dit tot het later aangaan van de verplichtingen. Hierdoor lopen we productieslots, optieruimtes en betere offertes mis en dat leidt daardoor tot hogere kosten en langere levertijden. Het betreft investeringen in o.a. het versterken van gevechtsbataljons (zware infanteriebrigade, middelzware infanteriebrigade, 1GNC), investeren in munitie, uitbreiden vlieguren DASH-8 verkenningsvliegtuig, uitbreiden van de Defensieve cybercapaciteit en uitbreiding van lasersystemen voor bescherming tegen vijandelijke drones, helikopters en raketten.

De uitgaven voor deze maatregelen worden gefinancierd vanuit artikel 8 overige uitgaven en ontvangsten van het Defensiematerieelbegrotingsfonds. Op dit artikel waren al middelen gereserveerd voor de maatregelen en worden door middel van de Nota van Wijziging bij de juiste begrotingen en artikelen gezet zodat de maatregelen versneld kunnen starten.

Daarnaast zijn er wijzigingen op de Ontwerpbegroting 2027 voortgekomen uit de aanpassing van het Belastingplan. Hiervoor is kas- en verplichtingenbudget uit de jaren 2027 en 2028 geschoven naar 2026. Hiermee wordt een interdepartementale overheveling van € 100,0 miljoen aan het ministerie van Economische Zaken gefinancierd. Deze middelen zullen beschikbaar worden gesteld aan Invest-NL voor het oprichten van een defensie investeringsfonds met als doel de toegang tot risicodragend kapitaal voor innovatieve dual-use ondernemingen in het defensie- en veiligheidsdomein in de latere groeifase te verbeteren. Daarnaast wordt € 100,0 miljoen voor het project Maritime Strike naar

2026 geschoven. Hiermee wordt versnelde betaling voor de verwerving van Tomahawk kruisvluchtwapens mogelijk gemaakt.

Artikelsgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen

Artikel 1

Verplichtingen. Op artikel 1 Defensiebreed materieel wordt in 2027 € 5.060,6 miljoen aan verplichtingenbudget toegevoegd. Er wordt € 100,0 miljoen van 2027 naar 2026 geschoven om een interdepartementale overheveling te kunnen doen aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor de oprichting van het Defensie Investeringsfonds. Daartegenover wordt er € 5.160,6 miljoen aan verplichtingenbudget toegevoegd voor onder andere het Nationaal Programma Defensie Industrie en Innovatie en de munitievoorraden. Dit budget is afkomstig uit artikel 8 overige uitgaven en ontvangsten van het Defensiematerieelbegrotingsfonds.

Uitgaven. Op artikel 1 Defensiebreed materieel wordt in 2027 per saldo € 45,0 miljoen aan budget weggehaald. Er wordt € 100,0 miljoen van 2027 naar 2026 geschoven om een interdepartementale overheveling te kunnen doen aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor de oprichting van het Defensie Investeringsfonds. Daartegenover staat dat € 55,0 miljoen budget aan 2027 wordt toegevoegd. Dit budget zal worden besteed aan het Nationaal Programma Defensie Industrie en Innovatie en is afkomstig uit artikel 8 overige uitgaven en ontvangsten van het Defensiematerieelbegrotingsfonds.

Artikel 2

Verplichtingen. Op artikel 2 Maritiem Materieel wordt in 2027 € 328,2 miljoen aan verplichtingenbudget toegevoegd. Dit budget zal onder andere worden besteed aan het versterken van de slagkracht van het Caribisch gebied, het uitbreiden van onbemenste systemen en het inrichten van het Nationaal Maritime Security Centrum (NMSC). Dit budget is afkomstig uit artikel 8 overige uitgaven en ontvangsten van het Defensiematerieelbegrotingsfonds.

Artikel 3

Verplichtingen. Op artikel 3 Land Materieel wordt in 2027 € 3.593,0 miljoen aan verplichtingenbudget toegevoegd. Dit budget zal onder andere worden besteed aan het versterken van gevechtsbataljons en het aanschaffen van langeafstandsraketten. Dit budget is afkomstig uit artikel 8 overige uitgaven en ontvangsten van het Defensiematerieelbegrotingsfonds.

Artikel 4

Verplichtingen. Op artikel 4 Lucht Materieel wordt in 2027 € 1.666,2 miljoen aan verplichtingenbudget toegevoegd. Dit budget zal onder andere worden besteed aan de uitbreiding van de F-35-vloot en is afkomstig uit artikel 8 overige uitgaven en ontvangsten van het Defensiematerieelbegrotingsfonds.

Artikel 6

Verplichtingen. Op artikel 6 IT wordt 2027 € 723,7 miljoen aan verplichtingenbudget toegevoegd. Dit budget zal onder andere worden besteed aan het versterken van Communicatie en Informatiesystemen en aan cyberveiligheid en is afkomstig uit artikel 8 overige uitgaven en ontvangsten van het Defensiematerieelbegrotingsfonds.

Artikel 8

Verplichtingen. Op artikel 8 Overige uitgaven en ontvangsten wordt in 2027 € 55,0 miljoen aan verplichtingenbudget weggehaald. Dit budget wordt toegevoegd aan artikel 1 Defensiebreed materieel van het Defensiematerieelbegrotingsfonds zodat maatregelen versneld kunnen starten. Daarnaast wordt verplichtingenbudget uit 2028 en verder gebruikt om de verplichtingenbudgetten van artikelen 1,2,3,4 en 6 in 2027 te verhogen.

Uitgaven. Op artikel 8 Overige uitgaven en ontvangsten wordt in 2027 € 55,0 miljoen aan budget weggehaald. Dit budget wordt toegevoegd aan artikel 1 Defensiebreed materieel van het Defensiematerieelbegrotingsfonds.

Meerjarige doorwerking

In de onderstaande tabellen zijn per artikel de standen Ontwerpbegroting 2027 vóór Nota van Wijziging, de mutaties en de standen Ontwerpbegroting 2027 na Nota van Wijziging meerjarig opgenomen.

Meerjarige doorwerking verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
1	Defensiebreed Materieel															
	Stand vóór nota van wijziging	**1.959.665**	**2.304.993**	**3.707.373**	**3.552.164**	**3.874.629**	**3.359.329**	**3.238.964**	**3.155.453**	**3.545.479**	**4.074.162**	**3.935.011**	**3.526.985**	**3.394.119**	**3.263.792**	**5.110.918**
	Mutatie	5.060.581	142.607	334.376	476.799	469.310	451.675	173.831	205.410	222.896	144.819	185.235	165.841	291.283	218.781	198.783
	Stand na nota van wijziging	**7.020.246**	**2.447.600**	**4.041.749**	**4.028.963**	**4.343.939**	**3.811.004**	**3.412.795**	**3.360.863**	**3.768.375**	**4.218.981**	**4.120.246**	**3.692.826**	**3.685.402**	**3.482.573**	**5.309.701**

Meerjarige doorwerking verplichtingen (bedragen x € 1.000)															
Art.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
2	Maritiem Materieel															
	Stand vóór nota van wijziging	**1.615.117**	**931.637**	**1.660.820**	**1.671.098**	**2.429.934**	**2.201.408**	**1.979.909**	**1.918.089**	**2.251.367**	**2.857.445**	**2.571.347**	**3.221.949**	**2.469.315**	**2.154.587**	**2.467.438**
	Mutatie	328.223	−82.743	52.364	64.407	80.516	87.908	104.731	82.011	97.672	81.538	85.302	96.917	83.730	84.122	84.966
	Stand na nota van wijziging	**1.943.340**	**848.894**	**1.713.184**	**1.735.505**	**2.510.450**	**2.289.316**	**2.084.640**	**2.000.100**	**2.349.039**	**2.938.983**	**2.656.649**	**3.318.866**	**2.553.045**	**2.238.709**	**2.552.404**
3	Land Materieel															
	Stand vóór nota van wijziging	**1.758.117**	**2.064.139**	**3.247.198**	**4.124.258**	**4.322.573**	**5.060.101**	**4.546.439**	**4.841.384**	**4.944.204**	**6.581.918**	**5.853.918**	**5.321.371**	**5.211.137**	**5.372.052**	**5.381.087**
	Mutatie	3.593.013	35.490	62.893	182.405	214.856	301.831	337.649	341.762	362.296	346.474	290.021	245.702	244.445	244.453	343.155
	Stand na nota van wijziging	**5.351.130**	**2.099.629**	**3.310.091**	**4.306.663**	**4.537.429**	**5.361.932**	**4.884.088**	**5.183.146**	**5.306.500**	**6.928.395**	**6.143.939**	**5.567.073**	**5.455.581**	**5.616.505**	**5.724.242**
4	Lucht Materieel															
	Stand vóór nota van wijziging	**1.602.375**	**1.502.970**	**1.698.436**	**2.038.105**	**1.789.120**	**1.816.464**	**1.930.219**	**1.648.015**	**1.607.723**	**2.784.096**	**2.566.549**	**2.618.844**	**2.321.021**	**2.516.868**	**2.726.252**
	Mutatie	1.666.246	4.788	6.941	34.922	84.140	139.066	182.307	234.084	248.121	262.228	317.309	306.250	316.947	318.197	318.747
	Stand na nota van wijziging	**3.268.621**	**1.507.758**	**1.705.377**	**2.073.027**	**1.873.260**	**1.955.530**	**2.112.526**	**1.882.099**	**1.855.844**	**3.046.327**	**2.883.858**	**2.925.094**	**2.637.968**	**2.835.065**	**3.044.999**
6	IT															
	Stand vóór nota van wijziging	**2.231.534**	**2.233.517**	**2.195.250**	**2.634.218**	**2.733.357**	**3.238.752**	**2.999.878**	**3.066.925**	**3.339.302**	**3.867.259**	**3.735.859**	**3.540.661**	**3.388.051**	**3.293.188**	**3.697.876**
	Mutatie	723.706	19.731	28.533	35.822	25.932	28.010	31.619	36.108	37.155	41.289	44.451	46.872	49.901	53.387	56.244
	Stand na nota van wijziging	**2.955.240**	**2.253.248**	**2.223.783**	**2.670.040**	**2.759.289**	**3.266.762**	**3.031.497**	**3.103.033**	**3.376.457**	**3.908.549**	**3.780.310**	**3.587.533**	**3.437.952**	**3.346.575**	**3.754.120**
8	Overige Uitgaven en Ontvangsten															
	Stand vóór nota van wijziging	**182.494**	**1.747.720**	**2.690.713**	**3.628.874**	**5.216.896**	**4.367.387**	**3.872.728**	**3.445.224**	**3.317.243**	**2.799.449**	**3.204.075**	**3.743.075**	**3.930.458**	**3.780.006**	**4.050.001**
	Mutatie	−55.000	−421.511	−793.874	−1.511.322	−1.553.290	−2.114.446	−2.070.154	−2.208.010	−2.344.346	−1.956.607	−1.839.558	−1.608.577	−1.697.437	−1.361.760	−1.682.097
	Stand na nota van wijziging	**127.494**	**1.326.209**	**1.896.839**	**2.117.552**	**3.663.606**	**2.252.941**	**1.802.574**	**1.237.214**	**972.897**	**842.842**	**1.364.517**	**2.134.498**	**2.232.021**	**2.418.246**	**2.367.904**

Meerjarige doorwerking verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Total	Defensiematerieelbegrotingsfonds															
	Stand voor nota van wijziging	**11.756.806**	**13.121.962**	**17.328.691**	**19.511.007**	**22.114.681**	**21.750.732**	**20.414.032**	**20.179.942**	**21.396.905**	**25.530.067**	**23.872.843**	**23.714.396**	**22.396.492**	**22.026.632**	**25.201.676**
	Mutatie	11.316.769	−301.638	−308.767	−716.967	−678.536	1.105.956	1.240.017	1.308.635	1.376.206	1.080.259	917.240	746.995	711.131	449.820	−680.202
	Stand na nota van wijziging	**23.073.575**	**12.820.324**	**17.019.924**	**18.794.040**	**21.436.145**	**20.644.951**	**19.174.015**	**18.871.307**	**20.020.699**	**24.449.808**	**22.955.603**	**22.967.401**	**21.685.361**	**21.576.812**	**24.521.474**

Meerjarige doorwerking uitgaven (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
1	Defensiebreed Materieel															
	Stand vóór nota van wijziging	**2.601.275**	**1.397.949**	**1.461.350**	**4.367.085**	**2.926.613**	**3.846.866**	**1.863.660**	**4.587.078**	**4.944.169**	**4.611.485**	**5.198.857**	**4.683.008**	**4.895.625**	**4.825.759**	**4.655.819**
	Mutatie	−45.000	178.737	387.238	550.861	556.167	824.597	659.929	840.082	964.081	661.162	774.133	678.359	819.812	491.848	400.221
	Stand na nota van wijziging	**2.556.275**	**1.576.686**	**1.848.588**	**4.917.946**	**3.482.780**	**4.673.253**	**2.523.589**	**5.427.160**	**5.908.250**	**5.272.647**	**5.972.990**	**5.361.367**	**5.715.437**	**5.317.607**	**5.056.040**
2	Maritiem Materieel															
	Stand vóór nota van wijziging	**2.439.038**	**3.020.538**	**2.928.138**	**2.919.349**	**4.052.190**	**3.714.978**	**4.250.932**	**3.381.469**	**3.295.653**	**2.801.473**	**2.639.879**	**3.490.602**	**2.473.645**	**2.401.659**	**64.351**
	Mutatie	0	−72.513	65.879	82.933	120.035	111.321	156.070	99.296	122.800	89.836	105.797	151.969	101.520	95.681	101.040
	Stand na nota van wijziging	**2.439.038**	**2.948.025**	**2.994.017**	**3.002.282**	**4.172.225**	**3.826.299**	**4.406.002**	**3.480.765**	**3.418.453**	**2.891.309**	**2.745.676**	**3.642.571**	**2.575.165**	**2.497.340**	**165.391**
3	Land Materieel															
	Stand vóór nota van wijziging	**3.182.669**	**5.085.996**	**6.791.099**	**5.653.444**	**5.841.600**	**5.210.479**	**6.537.110**	**5.310.709**	**5.522.522**	**5.725.930**	**5.615.426**	**4.505.318**	**4.665.459**	**4.905.309**	**5.263.151**
	Mutatie	0	120.338	201.524	570.303	600.088	759.837	822.903	774.139	797.566	683.930	433.673	250.905	245.472	245.480	640.287
	Stand na nota van wijziging	**3.182.669**	**5.206.334**	**6.992.623**	**6.223.747**	**6.441.688**	**5.970.316**	**7.360.013**	**6.084.848**	**6.320.088**	**6.409.860**	**6.049.099**	**4.756.223**	**4.910.931**	**5.150.789**	**5.903.438**

Meerjarige doorwerking uitgaven (bedragen x € 1.000)																
Art.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
4	Lucht Materieel															
	Stand vóór nota van wijziging	**2.227.552**	**3.201.202**	**2.889.955**	**2.494.456**	**2.101.581**	**2.689.193**	**3.257.456**	**2.541.596**	**2.441.317**	**2.936.427**	**2.554.633**	**2.779.440**	**3.081.000**	**2.953.297**	**1.251.343**
	Mutatie	0	18.624	38.962	187.262	206.373	345.986	356.385	414.886	377.805	432.025	432.596	433.197	433.198	433.197	435.397
	Stand na nota van wijziging	**2.227.552**	**3.219.826**	**2.928.917**	**2.681.718**	**2.307.954**	**3.035.179**	**3.613.841**	**2.956.482**	**2.819.122**	**3.368.452**	**2.987.229**	**3.212.637**	**3.514.198**	**3.386.494**	**1.686.740**
6	IT															
	Stand vóór nota van wijziging	**1.994.922**	**1.793.926**	**1.832.012**	**2.204.946**	**2.661.756**	**3.089.024**	**2.584.225**	**3.586.227**	**3.663.775**	**4.181.668**	**4.029.793**	**4.065.088**	**4.064.755**	**4.369.853**	**4.417.532**
	Mutatie	0	76.325	100.271	119.963	70.627	72.705	74.867	79.607	82.094	89.654	93.359	94.147	97.435	102.554	105.152
	Stand na nota van wijziging	**1.994.922**	**1.870.251**	**1.932.283**	**2.324.909**	**2.732.383**	**3.161.729**	**2.659.092**	**3.665.834**	**3.745.869**	**4.271.322**	**4.123.152**	**4.159.235**	**4.162.190**	**4.472.407**	**4.522.684**
8	Overige Uitgaven en Ontvangsten															
	Stand vóór nota van wijziging	**182.494**	**1.747.720**	**2.690.713**	**3.628.874**	**5.216.896**	**4.367.387**	**3.872.788**	**3.445.224**	**3.317.243**	**2.799.449**	**3.204.075**	**3.743.575**	**3.930.458**	**3.783.006**	**4.048.113**
	Mutatie	–55.000	–421.511	–793.874	–1.511.322	–1.553.290	–2.114.446	–2.070.154	–2.208.010	–2.344.346	–1.956.607	–1.839.558	–1.608.577	–1.697.437	–1.368.760	–1.682.097
	Stand na nota van wijziging	**127.494**	**1.326.209**	**1.896.839**	**2.117.552**	**3.663.606**	**2.252.941**	**1.802.574**	**1.237.214**	**972.897**	**842.842**	**1.364.517**	**2.134.998**	**2.232.611**	**2.414.246**	**2.366.016**
Total	Defensiematerieelbegrotingsfonds															
	Stand voor nota van wijziging	**14.131.637**	**18.346.941**	**20.464.628**	**22.822.903**	**24.724.455**	**24.762.344**	**24.942.450**	**24.829.098**	**24.952.842**	**24.966.912**	**24.926.823**	**24.958.257**	**24.884.751**	**25.044.552**	**25.048.838**
	Mutatie	–100.000	–100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Stand na nota van wijziging	**14.031.637**	**18.246.941**	**20.464.628**	**22.822.903**	**24.724.455**	**24.762.344**	**24.942.450**	**24.829.098**	**24.952.842**	**24.966.912**	**24.926.823**	**24.958.257**	**24.884.751**	**25.044.552**	**25.048.838**

De Minister van Defensie,
D. Yeşilgöz-Zegerius